ՀԿԴ/0038/02/22
ԵԴ/46052/02/22

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ

ԵՆԹԱԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՎԵՃԸ ԼՈՒԾԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

21 նոյեմբերի 2022 թվական ք. Երևան

ուսումնասիրելով ըստ հայցի՝ «Գլավդորստրոյ» բաժնետիրական ընկերության ընդդեմ ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության՝ վերջինիս 2022 թվականի օգոստոսի 30-ի թիվ ԱԵ-//22762-2022 գրությունն անվավեր ճանաչելու պահանջի մասին թիվ ՀԿԴ/0038/02/22 (ԵԴ/46052/02/22) քաղաքացիական գործի ենթակայությունը որոշելու նպատակով այն Վճռաբեկ դատարանի նախագահին ուղարկելու վերաբերյալ ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի՝ 2022 թվականի նոյեմբերի 11-ի որոշումը,

Պ Ա Ր Զ Ե Ց Ի

<u>Գործի դատավարական նախապատմությունը</u>.

1. «Գլավդորստրոյ» բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ նաև՝ Հայցվոր) 2022 թվականի սեպտեմբերի 5-ին հայցադիմում է ներկայացրել Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան ընդդեմ ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության (այսուհետ նաև՝ Պատասխանող)՝ պահանջելով անվավեր ճանաչել ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության՝ 2022 թվականի օգոստոսի 30-ի թիվ ԱԵ-//22762-2022 գրությունը:

2. Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի (այսուհետ նաև՝ Դատարան)՝ 2022 թվականի սեպտեմբերի 9-ի որոշմամբ հայցադիմումն ընդունվել է վարույթ:

3. Դատարանի՝ 2022 թվականի նոյեմբերի 4-ի որոշմամբ քաղաքացիական գործը հանձնվել է ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի քննությանը:

4. 2022 թվականի նոյեմբերի 10-ին թիվ ԵԴ/46052/02/22 քաղաքացիական գործը ստացվել է ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանում, որին շնորհվել է ՀԿԴ/0038/02/22 համարը:

5. Հակակոռուպցիոն դատարանի՝ 2022 թվականի նոյեմբերի 11-ի որոշմամբ քաղաքացիական գործի ենթակայությունը որոշելու նպատակով այն ուղարկվել է ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի նախագահին:

6. Գործը ՀՀ Վճռաբեկ դատարանում ստացվել է 2022 թվականի նոյեմբերի 14-ին:

<u>Ենթակայության վերաբերյալ վեճի լուծման համար էական նշանակություն ունեցող փաստական հանգամանքները</u>.

7. ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության ու «Գլավդորստրոյ» բաժնետիրական ընկերության միջև 2022 թվականի հուլիսի 7-ին կնքվել է «ՏԿԵՆ-ՀԲՄԱՇՁԲ-2022/2Շ-4» ծածկագրով պետության կարիքների համար կապալային աշխատանքների կատարման պետական գնման պայմանագիր[1]:

8. ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության՝ 2022 թվականի օգոստոսի 30-ի թիվ ԱԵ-//22762-2022 գրությամբ «ՏԿԵՆ-ՀԲՄԱՇՁԲ-2022/2Շ-4» ծածկագրով պետության կարիքների համար կապալային աշխատանքների կատարման պետական գնման պայմանագիրը միակողմանի լուծվել է[2]:

9. Հղում կատարելով «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասին, 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված՝ ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» թիվ ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքի 19-րդ հոդվածի 19-րդ, 22-րդ և 23-րդ մասերին,

---

[1] Տե՛ս քաղաքացիական գործը, հատոր 1, թերթեր 15-20:
[2] Տե՛ս քաղաքացիական գործը, հատոր 1, թերթեր 11-13:

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 25-րդ հոդվածի 3.1-րդ մասին, Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանը 2022 թվականի նոյեմբերի 4-ի որոշմամբ քաղաքացիական գործն ըստ ենթակայության ուղարկել է Հակակոռուպցիոն դատարան՝ այն պատճառաբանությամբ, որ սույն գործով ներկայացված հայցապահանջի քննությունն անմիջականորեն առնչվում է Հայաստանի Հանրապետության գույքային շահերին[3]:

10. Հղում կատարելով «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասին, ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասին, 41-րդ հոդվածի 1-ին մասին, Հակակոռուպցիոն դատարանը 2022 թվականի նոյեմբերի 11-ի որոշմամբ գտել է, որ սույն գործը ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին և այդ առնչությամբ դիմել է Վճռաբեկ դատարանի նախագահին՝ նշելով, որ սույն գործով հայցի առարկան պետության գույքային և ոչ գույքային շահերի պաշտպանությունը չէ, ինչպես նաև Հայցվորն իրավասու չէ և չի հանդիսանում շահագրգիռ անձ՝ պետության գույքային և ոչ գույքային շահերի պաշտպանության հայց ներկայացնելու համար[4]:

<u>Վճռաբեկ դատարանի նախագահի պատճառաբանությունները և եզրահանգումը</u>.

11. Սույն գործով Վճռաբեկ դատարանի նախագահի առջև բարձրացված իրավական հարցը հետևյալն է. *հիմնավո՞ր է արդյոք ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի հետևությունն այն մասին, որ թիվ ՀԿԴ/0038/02/22 (ԵԴ/46052/02/22) քաղաքացիական գործը՝ ըստ հայցի «Գլավդորստրոյ» բաժնետիրական ընկերության ընդդեմ ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության՝ 2022 թվականի օգոստոսի 30-ի թիվ ԱԵ-//22762-2022 գրությունն անվավեր ճանաչելու պահանջի մասին, ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին:*

---

[3] Տե՛ս քաղաքացիական գործը, հատոր 1, թերթեր 82-84:
[4] Տե՛ս քաղաքացիական գործը, հատոր 2, թերթեր 3-6:

12. «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 2-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետի համաձայն՝ *«Մասնագիտացված դատարաններն են՝ (...) հակակոռուպցիոն դատարանը»:*

«Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ *«Հակակոռուպցիոն դատարանին են ենթակա (...) քաղաքացիական դատավարության կարգով պետության գույքային և ոչ գույքային շահերի պաշտպանության հայցերով և «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» օրենքի հիման վրա գույքի բռնագանձման հայցերով հարուցված քաղաքացիական գործերը (այսուհետ՝ հակակոռուպցիոն քաղաքացիական գործեր)»:*

13. Սույն որոշման նախորդ կետում վկայակոչված իրավական նորմերի վերլուծությունից հետևում է, որ հակակոռուպցիոն դատարանին ենթակա քաղաքացիական գործերն են՝ քաղաքացիական դատավարության կարգով պետության գույքային և ոչ գույքային շահերի պաշտպանությանն ուղղված հայցերով և «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» օրենքի հիման վրա գույքի բռնագանձման հայցերով հարուցված քաղաքացիական գործերը: Նշվածը հիմք է տալիս փաստելու, որ օրենսդիրը հակակոռուպցիոն դատարանի ենթակայությանն է վերապահել ոչ թե այն գործերը, որոնք **առնչվում են պետության գույքային և ոչ գույքային շահերին**, այլ այն հայցերով գործերը, որոնք **ուղղված են այդ շահերի պաշտպանությանը:** Այսինքն՝ հակակոռուպցիոն դատարանի ենթակայական իրավազորությունը սահմանափակված է **պետության գույքային և ոչ գույքային շահերի պաշտպանությանն ուղղված հայցերի** քննությամբ: Հարկ է նաև նշել, որ այս մոտեցումը բխում է 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված՝ ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» թիվ ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքի նախագծի ընդունման հիմնավորումներից, համաձայն որոնց, օրենսդիրը հակակոռուպցիոն դատարանին օժտել է մասնագիտացված դատարանի կարգավիճակով և ըստ այդմ՝ նախատեսել այդ դատարանի քննությանը ենթակա քաղաքացիաիրավական վեճերի սահմանափակ շրջանակ[5]:

---

[5] Տե՛ս 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» թիվ ՀՕ-331-Ն ՀՀ

14. Սույն քաղաքացիական գործի նյութերի ուսումնասիրությունից հետևում է, որ.

- «Գլավդորստրոյ» բաժնետիրական ընկերությունը Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան է ներկայացրել հայցադիմում ընդդեմ ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության՝ 2022 թվականի օգոստոսի 30-ի թիվ ԱԵ-//22762-2022 գրությունն անվավեր ճանաչելու պահանջի մասին[6], որը Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի՝ 2022 թվականի սեպտեմբերի 9-ի որոշմամբ ընդունվել է վարույթ[7],

- հղում կատարելով «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասին, ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված թիվ ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքի 19-րդ հոդվածի 19-րդ, 22-րդ և 23-րդ մասերին, ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 25-րդ հոդվածի 3.1-րդ մասին՝ Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանը 2022 թվականի նոյեմբերի 4-ի որոշմամբ քաղաքացիական գործն ըստ ենթակայության ուղարկել է Հակակոռուպցիոն դատարան՝ այն պատճառաբանությամբ, որ սույն գործով ներկայացված հայցապահանջի քննությունն անմիջականորեն առնչվում է Հայաստանի Հանրապետության գույքային շահերին[8],

- հղում կատարելով «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասին, ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասին, 41-րդ հոդվածի 1-ին մասին՝ Հակակոռուպցիոն դատարանը 2022 թվականի նոյեմբերի 11-ի որոշմամբ գտել է, որ սույն գործը ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին՝ նշելով, որ տվյալ գործով հայցի առարկան պետության գույքային և ոչ գույքային շահերի պաշտպանությունը չէ, ինչպես նաև Հայցվորն իրավասու չէ և չի

սահմանադրական օրենքի նախագծի հիմնավորումները՝ ՀՀ Ազգային ժողովի պաշտոնական կայքէջում՝ հետևյալ հղմամբ՝ http://www.parliament.am/draftreading_docs7/K-785_DR2.pdf

[6] Տե՛ս սույն որոշման 1-ին կետը:

[7] Տե՛ս սույն որոշման 2-րդ կետը:

[8] Տե՛ս սույն որոշման 9-րդ կետը:

հանդիսանում շահագրգիռ անձ՝ պետության գույքային և ոչ գույքային շահերի պաշտպանության հայց ներկայացնելու համար[9]:

15. Նախորդ կետում մեջբերված փաստական հանգամանքները գնահատելով սույն որոշման 12-13-րդ կետերում վկայակոչված իրավադրույթների և արտահայտված իրավական դիրքորոշումների լույսի ներքո, հարկ է նկատել, որ սույն գործով Հայցվորը Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան է ներկայացրել հայցադիմում ընդդեմ ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության՝ 2022 թվականի հուլիսի 7-ին կնքված «ՏԿԵՆ-ՀԲՄԱՇՁԲ-2022/2Շ-4» ծածկագրով պետության կարիքների համար կապալային աշխատանքների կատարման պետական գնման պայմանագիրը ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության կողմից միակողմանի լուծելու վերաբերյալ 2022 թվականի օգոստոսի 30-ի թիվ ԱԵ-//22762-2022 գրությունն անվավեր ճանաչելու պահանջի մասին: Այսինքն՝ հայցադիմումի առարկան է կազմում Հայցվորի իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանությանն ուղղված պահանջը, որը թեև կարող է նաև առնչվել պետության գույքային և ոչ գույքային շահերին, սակայն միտված չէ այդ շահերի պաշտպանությանը: Այլ կերպ, հայցադիմումի առարկան չի հետապնդում հանրային շահի պաշտպանության նպատակ, որն օրենսդրի կողմից նախատեսվել է որպես ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի կողմից գործերի քննության նախապայման:

Հետևաբար, ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի հետևությունն այն մասին, որ թիվ ՀԿԴ/0038/02/22 (ԵԴ/46052/02/22) քաղաքացիական գործը՝ ըստ հայցի «Գլավդորստրոյ» բաժնետիրական ընկերության ընդդեմ ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության՝ վերջինիս 2022 թվականի օգոստոսի 30-ի թիվ ԱԵ–//22762-2022 գրությունն անվավեր ճանաչելու պահանջի մասին ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին, հիմնավոր է:

16. Վերոգրյալի հիման վրա, գտնում եմ, «Գլավդորստրոյ» բաժնետիրական ընկերության հայցադիմումի հիման վրա հարուցված թիվ ՀԿԴ/0038/02/22 (ԵԴ/46052/02/22) քաղաքացիական գործը ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի քննությանը:

---

[9] Տե՛ս սույն որոշման 10-րդ կետը:

Հիմք ընդունելով վերոշարադրյալը և ղեկավարվելով ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 26-րդ հոդվածի 2-րդ մասով՝

Ո Ր Ո Շ Ե Ց Ի

թիվ ՀԿԴ/0038/02/22 (ԵԴ/46052/02/22) քաղաքացիական գործն ըստ հայցի «Գլավդորստրոյ» բաժնետիրական ընկերության ընդդեմ ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության՝ վերջինիս 2022 թվականի օգոստոսի 30-ի թիվ ԱԵ-//22762-2022 գրությունն անվավեր ճանաչելու պահանջի մասին, ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին:

ԼԻԼԻԹ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ